

გარემოსდაცვითი ზედახედველობის დეპარტამენტი

დეპარტამენტის უფლებამოსილებათა მანდატი ვრცელდება შემდეგ სფეროებზე:

- ატმოსფერული ჰაერის, წყლის, მიწის, წიაღისა და ბიომრავალფეროვნების დაცვა, მათ შორის, საქართველოს ტყის კანონმდებლობის მოთხოვნათა დაცვა;
- ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის კონტროლი;
- ქიმიური უსაფრთხოების, ნარჩენების მართვის კონტროლი;
- ცოცხალი გენმოდირეცირებული ორგანიზმების გამოყენების სფეროში სახელმწიფო კონტროლი;
- CITES დანართებში შეტანილი სახეობით, მისი ნაწილით ან დერივატით უკანონო ექსპორტის, იმპორტის, რეექსპორტის და ზღვიდან ინტროდუქციის კონტროლი;
- გაცემული ლიცენზიების (გარდა სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიებისა) /ნებართვების და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობების კონტროლი;
- საავტომობილო საწვავის ხარისხობრივ ნორმასთან შესაბამისობის კონტროლი;
- პლასტიკის ან/და ბიოდეგრადირებადი პარკების წარმოების კონტროლი;
- მაცივარაგენტებზე მომუშავე მოწყობილობების მომსახურებაზე კონტროლი.

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი

გარემოსდაცვითი სახელმწიფო კონტროლის გაძლიერება

გაძლიერდა გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის შესაძლებლობები:

- გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) მხადაჭერით განხორციელებული პროექტის - „გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის პატრულირებისა და სწრაფი რეაგირების თანამშრომლების შესაძლებლობათა გაძლიერება“ ფარგლებში გარემოსდაცვითი პატრულირებისა და სწრაფი რეაგირების 256 ახლადმიღებულმა თანამშრომელმა გაიარა სწავლება დეპარტამენტის კომპეტენციაში შემავალ თემებზე, მათ შორის პრაქტიკული და სავლე სწავლებები.
- გარემოსდაცვითი ინსპექტორების კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, ინსპექტორებმა გაიარეს ტრენინგები სხვადასხვა თემებზე - ინსპექტირების განხორციელების ასპექტებზე (50 ინსპექტორი), მაცივარაგენტებზე მომუშავე სტაციონარული მონყობილობების ინსპექტირების (20 ინსპექტორი) საკითხებზე, გარემოსდაცვითი კონტროლის, წყლის დაბინძურებასთან დაკავშირებული ნებართვების პირობების კონტროლის საკითხებზე (12 ინსპექტორი).

სატყეო სექტორში მიმდინარე რეფორმის განხორციელების ხელშეწყობის ფარგლებში, გრძელდება გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის გაძლიერება ხე-ტყის ეფექტური კონტროლის უზრუნველსაყოფად:

- მწვანე კლიმატის ფონდის (GCF) მიერ მხარდაჭერილი პროექტის ფარგლებში შემუშავდა ღონისძიებები ტყეზე ზედამხედველობისა და კანონდარსრულების გაუმჯობესების მიზნით, 2021-2027 წლებისთვის, მათ შორის, დაიგეგმა ზედამხედველობის თანამედროვე მექანიზმებისა და ტექნოლოგიების დანერგვა, პატრულირებისა და სწრაფი რეაგირების თანამშრომელთა, ტყის რესურსების კონტროლის მიმართულებით მომუშავე მეტყევე ინსპექტორების უწყვეტი სწავლების განხორციელება.

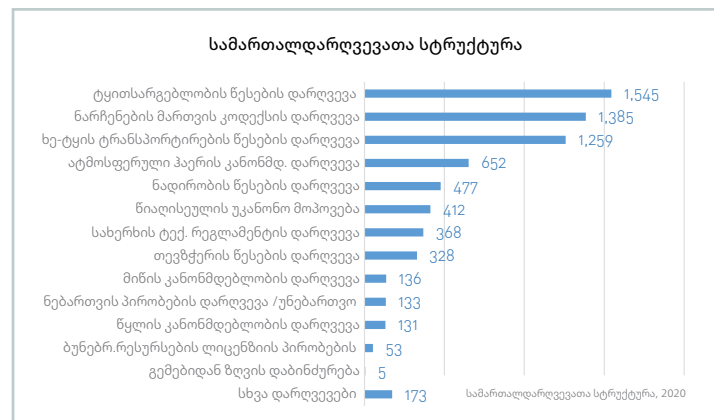
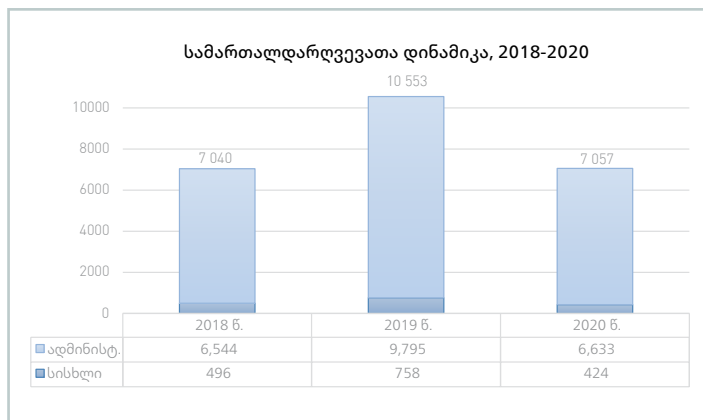
სახელმწიფო კონტროლის ეფექტიანობის ამაღლების მიზნით, გრძელდება ღონისძიებები ელექტრონული სისტემების განვითარებისთვის:

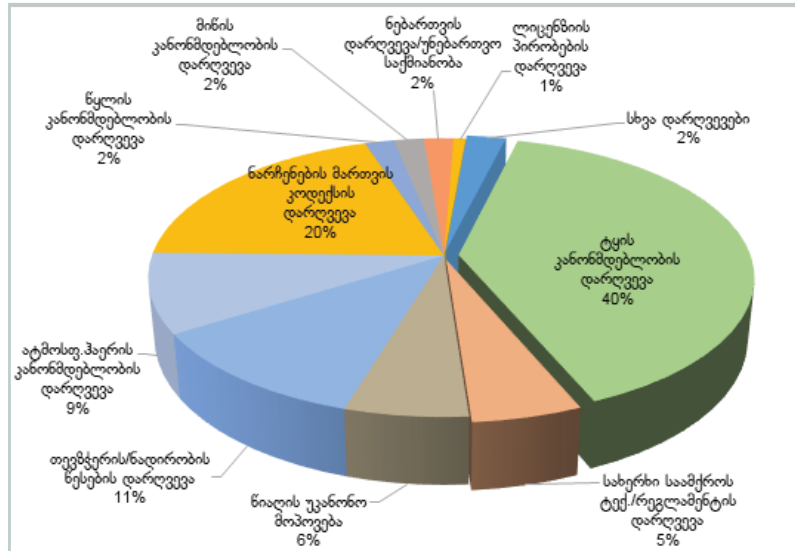
- დაინერგა ელექტრონული მოდული „სახაზინო კოდი - 3033 გარემოდან გადამფრენი ფრინველების ამოღებაზე მოსაკრებელის გადახდის თაობაზე“, რამაც საშუალება მისცა კონტროლის განმხორციელებელს ელექტრონულ სისტემაში (ms.emoe.gov.ge) გადაამონტოს მოსაკრებლის გადახდის ფაქტი. ხოლო მოქალაქე განთავისუფლდა ვალდებულებისგან - ნადირობის სეზონის განმავლობაში თან იქონიოს გარემოდან გადამფრენი ფრინველების ამოღებაზე დაწესებული მოსაკრებლის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი;
- საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმების ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის, კერძოდ, არალეგალური, არადოკუმენტირებული და დაურეგულირებელი (IUU) თევზჭერის კონტროლის მიზნით განხორციელდა სატელიტური ელექტრონული მონიტორინგის სისტემის შესყიდვა, რომლის შედეგად, უწყვეტად მიმდინარეობს უცხო ქვეყნის იურისდიქციაში შემავალ ტერიტორიულ ზღვასა და ღია ზღვაში თევზჭერაში ჩართული საქართველოს დროშის ქვეშ მცურავი გემების კონტროლი.

ინსპექტირებისა და პატრულირების შედეგები

2020 წელს ინსპექტირებისა და პატრულირების შედეგად გამოვლინდა გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის 7 057 ფაქტი. მათ შორის:

- ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის – 6 633 ფაქტი;
- სისხლის სამართლის ნიშნების – 424 ფაქტი.

ჯარიმა და გარემოსთვის მიყენებული ზიანი

მიმდინარე მონაცემებით:

- სამართალდამრღვევებზე დაკისრებულმა ჯარიმამ შეადგინა 2 191 160 ლარი;
- გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის შედეგად გარემოსთვის მიყენებულმა ზიანის დაანგარიშებულმა ოდენობამ შეადგინა 4 121 306 ლარი.

ჯარიმა და გარემოსთვის მიყენებული ზიანი, 2018-2020 წ.წ.

წ.წ.	ჯარიმა, ლ	ზიანი, ლ
2018 წ.	3 850 800	10 033 170
2019 წ.	2 887 580	7 619 221
2020 წ.	2 191 160	4 121 306

რეგულირების ობიექტების ინსპექტირება

2020 წელს რეგულირების ობიექტების (ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის ლიცენზიის, გარემოზე ზემოქმედების ნებაართვის მფლობელი სუბიექტების, გარემოსდაცვით ტექნიკურ რეგლამენტებს დაქვემდებარებული საწარმოების) 1 760 ინსპექტირება განხორციელდა, მათ შორის, განხორციელდა 144 რეგულირების ობიექტის საქმიანობის გარემოსდაცვით კანონმდებლობასთან შესაბამისობის გეგმიური და არაგეგმიური შემოწმება:

- 58 - გარემოზე ზემოქმედების ნებაართვას, ან ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნას, ან გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებას დაქვემდებარებული ობიექტი;
- 5 - ხე-ტყის დამზადების სპეციალური ლიცენზია;
- 9 - სამონადირეო მეურნეობის, თევზჭერის სპეციალური ლიცენზია;
- 20 - გმო სახეობების იდენტიფიცირების მიზნით სასოფლო-სამეურნეო ნათესებიდან ნიმუშების აღება/შემოწმება;
- 52 - საქართველოს ნავსადგურებში შემოსული გემების ინსპექტირება.

2020 წლის განმავლობაში შემუშავდა და 102 რეგულირების ობიექტს წარედგინა ადმინისტრაციული მიწერილობები - მათი საქმიანობის ინსპექტირების ან ანგარიშგების და სხვა პროცესში გამოვლენილი დარღვევების გონივრულ ვადაში აღმოსაფხვრელად სავალდებულო ღონისძიებების გატარების ან რაიმე ქმედებებისაგან თავი შეკავების მიზნით.

პრევენციული ღონისძიებები

გენმოდირებული ორგანიზმების კონტროლი

2020 წელს ცოცხალი გენმოდირებული ორგანიზმების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, განხორციელდა 20 შემოწმება, ფიზიკური და იურიდიული პირების საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებში დათესილი ან/და სასაწყობო მეურნეობებში ნიმუშების აღებისა და მათში ცოცხალი გენმოდირებული ორგანიზმების სახეობების იდენტიფიცირების მიზნით. ლაბორატორიული კვლევის შედეგების შესაბამისად, საკვლევი ნიმუშები გმო მარკერებს არ შეიცავს.

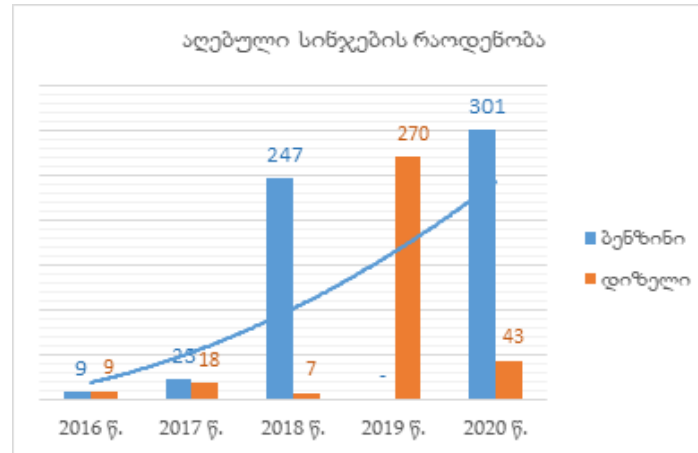
პლასტიკის და ბიოდეგრადირებადი პარკების კონტროლი

პლასტიკის ან/და ბიოდეგრადირებადი პარკების წარმოებისას კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების დადგენის მიზნით, 2019-2020 წელს განხორციელდა 43 ობიექტის ინსპექტირება და შესაბამისი ლაბორატორიული კვლევები. დაილუქა და კონფისკაციას დაექვემდებარა 2 142 450 ერთეული პლასტიკის პარკი.

სანვავის ხარისხის კონტროლი

2020 წელს საავტომობილო ბენზინისა და დიზელის სანვავის ხარისხის კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით, თბილისსა და საქართველოს რეგიონებში განთავსებული 280 ავტოგასამართი სადგურის რეზერვუარებიდან განხორციელდა სანვავის 344 სინჯის აღებისა და ლაბორატორიული კვლევის პროცედურები.

კვლევის შედეგად გამოვლინდა, რომ დიზელის სანვავის 14 სინჯში გოგირდის შემცველობა, ხოლო ბენზინის სანვავის 19 სინჯში ოქტანური რიცხვის მაჩვენებლები არ აკმაყოფილებდა კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ნორმებს.

ბენზინის კვლევის შედეგები				
წ.წ.	სინჯების რ-ბა	დარღვევა ხარისხის მაჩვენებლების მიხედვით		
		გოგირდის მასური წილი მგ/კვ	ოქტანური რიცხვი	ტყვიის შემცველობა გ/ლ
2016 წ.	9	-	-	-
2017 წ.	23	-	-	-
2018 წ.	247	-	-	-
2019 წ.	-	-	-	-
2020 წ.	301	-	19	-
სულ	580	-	19	-

ბენზინის კვლევის შედეგები				
წ.წ.	სინჯების რ-ბა	დარღვევა ხარისხის მაჩვენებლების მიხედვით		
		გოგირდის მასური წილი მგ/კვ	ოქტანური რიცხვი	ტყვიის შემცველობა გ/ლ
2017 წ.	18	3	-	-
2018 წ.	7	-	-	-
2019 წ.	270	63	-	10
2020 წ.	43	14	-	1
სულ	347	80	-	11
სულ	580	-	19	-

მრგვალი ხე-ტყის გადამმუშავებელი საამქროების კონტროლი

2020 წლის განმავლობაში ხორციელდებოდა პრევენციული ღონისძიებები არარეგისტრირებული სახერხი საამქროების ფუნქციონირების, ასევე უკანონოდ მოპოვებული ხე-ტყის გადამმუშავების ფაქტების პრევენციის, გამოვლენისა და აღკვეთის მიზნით:

- მერქნული რესურსების მართვის ელექტრონულ სისტემაში, 2020 წლის მდგომარეობით, რეგისტრირებულია მრგვალი ხე-ტყის (მორის) გადამმუშავებელი 770 საამქრო.
- გამოვლენილ იქნა 84 არარეგისტრირებული, უკანონო სახერხი საამქრო.

რეგიონები	სახერხი საამქროები	
	რეგისტრირებული	არარეგისტრირებული
ქ. თბილისი	4	2
მცხეთა-მთიანეთი	11	3
შიდა ქართლი	66	6
ქვემო ქართლი	4	2
კახეთი	60	3
სამცხე-ჯავახეთი	111	4
იმერეთი	134	14
რაჭა-ლეჩხუმი, ქვ. სვანეთი	83	-
გურია	41	6
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	145	28
აჭარა	111	16
სულ, 2020 წ.	770	84

შავი ზღვის დაბინძურებისა და თევზჭერის კონტროლი

შავი ზღვის დაცვის კონვენციური სამმართველოს მიერ MARPOL 73-78 კონვენციის შესაბამისად:

- განხორციელდა საქართველოს ნავსადგურებში შემოსული 52 გემის ინსპექტირება გარემოსდაცვით მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით;
- გამოვლინდა გემებიდან ზღვის დაბინძურების 5 შემთხვევა. პასუხისმგებელი პირები დაჯარიმდნენ - თითოეული 65 000 ლარით. გარემოსთვის მიყენებული ზიანის დაანგარიშებულმა საერთო ოდენობამ შეადგინა 20 196 ლარი. დაწესებულია კონტროლი ზღვის დაბინძურების სალიკვიდაციო ღონისძიებების განხორციელებაზე.

შავი ზღვის აკვატორიაში განხორციელებული რეიდების შედეგად გამოვლინდა თევზჭერის წესების დარღვევის 14 ფაქტი.

ცხელი ხაზი

2020 წელს „ცხელ ხაზზე - 153“ შემოვიდა 2 872 შეტყობინება გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის თაობაზე, რაზედაც დეპარტამენტის მიერ განხორციელდა რეაგირება და გატარდა კანონმდებლობით დადგენილი ზომები.

2021 წელს დაგეგმილი ღონისძიებები

2021 წელს დაგეგმილია შემდეგი ღონისძიებების განხორციელება:

- საავტომობილო საწვავის ხარისხის კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებთან შესაბამისობის კვლევების განხორციელება;
- პლასტიკის ან/და ბიოდეგრადირებადი პარკების წარმოებისას კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების დადგენის მიზნით ინსპექტირების განხორციელება.
- მაცივარაგენტებზე მომუშავე მოწყობილობების მომსახურებაზე კონტროლის მიზნით მაცივარაგენტების მართვის ელექტრონული სისტემის დანერგვა და შესაბამისი სწავლებების განხორციელება, მათ შორის, ტრენინგების დაგეგმვა და განხორციელება მენარმეებისთვის;
- სწრაფი რეაგირების თანამშრომელთა შესაძლებლობების გაძლიერების ღონისძიებების განხორციელება ტყის კონტროლის მიმართულებით (GCF-ის ფარგლებში), მათ შორის, აღჭურვილობის შექმნა, ტრენინგების პროგრამის მომზადება და მისი განხორციელება 2022 წლიდან;
- ინსპექტორების გადამზადება სხვადასხვა პროექტის ფარგლებში საუკეთესო პრაქტიკის გაცნობისა და ინსპექტირების პროცესში გამოყენების მიზნით;
- გარემოს დაცვის სახელმწიფო კონტროლის ხელშეწყობის მიზნით მოქმედი ელექტრონული სისტემების განვითარება, ახალი სისტემების შექმნისთვის წინადადებების მომზადება.

